

Załącznik nr 3
do Regulaminu wyboru projektów w sposób niekonkurencyjny

Szczegółowe warunki realizacji projektu

Działanie FEMP.6.23 Włączenie społeczne - projekty Województwa Małopolskiego

Typ A: Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych

Numer naboru: FEMP.06.23-IP.01-020/24.

Termin składania wniosków: 02.04.2024 r. – 30.04.2024 r.

Szczegółowe warunki realizacji projektu.....	1
Działanie FEMP. 06.23 Włączenie społeczne - projekty Województwa Małopolskiego	3
Typ A Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych	3
1.1. Grupa docelowa	4
1.2. Zasady realizacji projektu	4
1.3. Kryteria wyboru projektu.....	10
1.4. Wskaźniki i monitorowanie postępu rzeczowego	10

Priorytet FEMP.06 Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego.

Działanie FEMP. 06.23 Włączenie społeczne - projekty Województwa Małopolskiego

Typ A Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych

Cel szczegółowy 4(k) Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.

Wnioskodawca: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

Partnerzy: TAK

Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektu: **34 200 000,00 PLN**

- 1) Maksymalny % poziom dofinansowania wydatków kwalifikowalnych w projekcie (środki UE) wynosi **85%**.
- 2) Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych w projekcie (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane Beneficjentowi przez właściwą instytucję) wynosi **95%**.
- 3) Minimalny wkład własny Beneficjenta wynosi **5%**.
- 4) Wydatki w projekcie w ramach **cross-finansingu** nie mogą przekroczyć **15%** finansowania unijnego.
- 5) Wydatki w ramach cross-finansingu wykazywane są wyłącznie w ramach kosztów bezpośrednich, ale do limitu cross-fianancingu w projekcie wliczane są dodatkowo proporcjonalnie wyliczone wydatki w kosztach pośrednich. Po zsumowaniu kwoty kosztów bezpośrednich objętych cross-finansowaniem oraz kosztów pośrednich objętych cross-finansowaniem uzyskamy kwotę kosztów projektu objętych cross-finansowaniem. Od uzyskanej kwoty kosztów projektu objętych cross-finansowaniem wyliczana jest wartość procentowa wydatków w ramach cross-finansingu w stosunku do wartości dofinansowania UE, która nie może przekroczyć limitu procentowego określonego w pkt. 4.

Decyzja o dofinansowaniu projektu może zawierać odstępstwa w zakresie maksymalnego poziomu dofinansowania projektu / maksymalnej kwoty dofinansowania projektu.

1.1. Grupa docelowa

1. Osoby kwalifikujące się do wsparcia:
  - mieszkańcy gminy potrzebujący wsparcia w ramach Centrum Usług Społecznych,
  - kadra realizująca działania w obszarze usług społecznych.
2. Wsparcie oferowane w projekcie jest dostosowane do indywidualnych potrzeb, potencjału i osobistych preferencji odbiorców tych usług, zwłaszcza w przypadku osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami. Ponadto niezbędne jest dopasowanie wsparcia dla osób wykluczonych komunikacyjnie.

1.2. Zasady realizacji projektu

1. Projekt przewiduje realizację przedsięwzięcia mającego na celu stworzenie warunków do upowszechnienia nowego modelu funkcjonowania systemu pomocy społecznej opartego o centra usług społecznych. Przedsięwzięcie wpisuje się wprost w rozpoczęty w Polsce proces deinstytucjonalizacji usług społecznych i będzie komplementarne z zakresem interwencji zaplanowanej w ramach FERS.
2. Przedsięwzięcie będzie skoncentrowane na następujących elementach:
  - 1) Opracowanie (wraz z gminami będącymi partnerami w projekcie) lokalnych diagnoz potrzeb i potencjału w zakresie tworzenia CUS (okresowo aktualizowanych), przeprowadzenie konsultacji wyników diagnozy ze wspólnotą samorządową;
  - 2) Doradztwo dla gmin, które zdecydowały się na utworzenie CUS w ramach tego projektu, w zakresie diagnozowania potrzeb i potencjałów wspólnoty samorządowej, opracowania koszyka usług i realizacji tych usług;
  - 3) Opracowanie lokalnych koszyków usług oraz stworzenie programu usług społecznych (wraz z bieżącą ich aktualizacją);
  - 4) Zatrudnienie kluczowych specjalistów w CUS: organizatora społeczności lokalnej, organizatora usług społecznych, koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych;
  - 5) Realizacja usług społecznych (wraz z monitorowaniem i ewaluacją).
3. Wsparcie uzyskają wyłącznie gminy, które zdecydowały się na utworzenie CUS w ramach tego przedsięwzięcia.

4. Nie będą powielane działania realizowane w programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego w ramach projektów koordynacyjnych ROPS oraz projektu parasolowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
5. Przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie z grupą gmin z terenu województwa małopolskiego.
6. Wsparcie w obszarze włączenia społecznego jest zgodne ze „Strategią Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)” oraz odpowiednimi Regionalnymi Planami Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, a także z „Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030”.
7. Działania związane z tworzeniem CUS oraz wsparciem świadczonych przez nie usług realizowane są zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. 2019 poz. 1818).
8. Wsparcie związane z tworzeniem CUS może uwzględniać koszty opracowania lokalnej diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz utworzenia planu wdrażania CUS.
9. W przypadku wsparcia usług realizowanych przez CUS, mogą być finansowane usługi wchodzące w zakres interwencji EFS+, obejmujące usługi z zakresu:
  - wsparcia rodziny i pieczy zastępczej,
  - wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością,
  - aktywizacji zawodowej,
  - usług w mieszkaniach wspomaganych oraz treningowych,
  - reintegracji społeczno-zawodowej,
  - usług zdrowotnych, opiekuńczych,
  - wsparcia opiekunów faktycznych.

Wszystkie realizowane usługi muszą być zgodne z Wytocznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.

10. W ramach wsparcia usług realizowanych przez CUS nie są finansowane usługi opieki instytucjonalnej (z wyjątkiem opieki wytchnieniowej w formie krótkookresowego pobytu, trwającej nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym).
11. Co najmniej 30% środków zaplanowanych na finansowanie usług będzie przeznaczony na zlecenie realizacji usług organizacjom pozarządowym lub podmiotom ekonomii społecznej.

12. Podmiot prowadzący CUS jest zobowiązany do koordynacji usług społecznych i zdrowotnych, w przypadku, gdy obie kategorie usług są oferowane w danym CUS.
13. Wsparcie z zakresu usług społecznych dotyczy wyłącznie usług świadczonych w społeczności lokalnej.
14. Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z zastrzeżeniem, że z EFS+ nie są finansowane świadczenia wypłacane na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu.
15. Odbiorcami usług opiekuńczych są osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu tj. osoby które ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.
16. Odbiorcami usług asystenckich są w szczególności osoby z niepełnosprawnościami.
17. Miejsca krótkookresowego pobytu służą przede wszystkim poprawie dostępu do usług opiekuńczych w zastępstwie za opiekunów faktycznych w ramach opieki wytchnieniowej.
18. Wsparcie w ramach projektu nie może spowodować:
  - a) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług opiekuńczych przez beneficjenta oraz
  - b) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie.

Warunki te nie dotyczą kontynuacji wsparcia realizowanego ze środków EFS+.

19. Nie jest wspierana opieka instytucjonalna, tj. nie są tworzone nowe miejsca opieki w formach instytucjonalnych, nie są utrzymywane istniejące miejsca w tych placówkach oraz nie są realizowane usługi na rzecz osób w nich przebywających, z wyłączeniem pkt 20.
20. Wsparcie w ramach projektu dla osób będących w długoterminowej opiece instytucjonalnej jest możliwe wyłącznie w celu przejścia tych osób do opieki realizowanej w formie usług świadczonych w społeczności lokalnej. Wsparcie to musi przyczyniać się do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej.
21. Wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych, możliwe jest wyłącznie jako element wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi.

22. Usługa asystencka obejmuje wspieranie osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego, edukacyjnego. W zależności od potrzeb osoby z niepełnosprawnością, usługa asystencka może obejmować również opiekę higieniczną oraz pomoc w czynnościach fizjologicznych.
23. Usługa asystencka jest świadczona przez:
- a) asystenta osoby niepełnosprawnej – warunkiem zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej jest ukończenie kształcenie w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184, z późn. zm.);
  - b) asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej – warunkiem zatrudnienia kandydata jako asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jest uzyskanie pozytywnej opinii psychologa na podstawie weryfikacji predyspozycji osobowościowych oraz kompetencji społecznych. Po uzyskaniu pozytywnej opinii psychologa, asystentem osobistym osoby niepełnosprawnej mogą zostać kandydaci:
    - posiadający doświadczenie w realizacji usług asystenckich, w tym zawodowe, wolontariackie lub osobiste, wynikające z pełnienia roli opiekuna faktycznego lub
    - bez adekwatnego doświadczenia, którzy odbyli minimum 60-godzinne szkolenie asystenckie. Szkolenie składa się z minimum 20 godzin części teoretycznej z zakresu wiedzy ogólnej dotyczącej niepełnosprawności, udzielania pierwszej pomocy, pielęgnacji i obsługi sprzętu pomocniczego oraz z minimum 40 godzin części praktycznej w formie przyuczenia do pracy np. praktyki, wolontariat.
24. Zakres usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania obejmuje w szczególności:
- a) pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych;
  - b) opiekę higieniczną;
  - c) pielęgnację zaleconą przez lekarza, która obejmuje czynności pielęgnacyjne wynikające z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego lub dokumentacji medycznej, uzupełniająca w stosunku do pielęgnarskiej opieki środowiskowej;
  - d) zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
25. Organizacja świadczenia usług opiekuńczych uwzględnia podmiotowość odbiorców usług, w tym respektowanie prawa do poszanowania i ochrony godności, intymności, w szczególności w przypadku czynności o charakterze

opieki higienicznej i pielęgnacji oraz poczucia bezpieczeństwa i ochrony dóbr osobistych.

26. Podmiot realizujący usługi opiekuńcze zobowiązany jest do zapewnienia dostępności do nieprzerwanego i właściwego pod względem jakości procesu świadczenia usług przez 7 dni w tygodniu, poprzez właściwe ustalenie z osobami świadczącymi usługi opiekuńcze godzin oraz zleconego wymiaru i zakresu usług.
27. Usługa opiekuńcza jest świadczona przez osobę, która posiada:
  - a) kwalifikacje do wykonywania jednego z zawodów: opiekun środowiskowy, asystent osoby niepełnosprawnej, pielęgniarz, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, opiekun kwalifikowany w domu pomocy społecznej lub
  - b) doświadczenie w realizacji usług opiekuńczych, w tym zawodowe, wolontariackie lub osobiste wynikające z pełnienia roli opiekuna faktycznego i odbyła minimum 80-godzinne szkolenie z zakresu realizowanej usługi, w tym udzielania pierwszej pomocy lub pomocy przedmedycznej.
28. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania obejmują usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i wykonywane są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
29. Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania obejmuje obok usług opiekuńczych m.in:
  - a) pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia, w tym:
    - pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych;
    - uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych;
    - pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece;
    - pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania;
    - w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmianę opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, a także w utrzymaniu higieny;
    - pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia;
    - pomoc w dotarciu do placówek rehabilitacyjnych;
  - b) rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (możliwe w projektach dotyczących opieki długoterminowej):
    - zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii;

- współpracę ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmierzającego do wielostronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wymagania te nie dotyczą specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. poz. 1598, z późn. zm.).

30. Specjalistyczna usługa opiekuńcza w miejscu zamieszkania jest świadczona przez osobę, która spełnia wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
31. Usługi sąsiedzkie są zgodne z zasadami określonymi w art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
32. Wsparcie dla mieszkań treningowych i mieszkań wspomaganych polega na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach.
33. Wsparcie usług w ramach istniejących mieszkań treningowych i mieszkań wspomaganych jest możliwe wyłącznie pod warunkiem zwiększenia liczby miejsc w danym mieszkaniu, bez pogorszenia jakości świadczonych usług lub w przypadku mieszkań treningowych objęcia nowych osób, które dotychczas nie korzystały ze wsparcia.
34. Liczba miejsc w mieszkaniu (treningowym, wspomaganim) nie może być większa niż 3, chyba że większa liczba miejsc wynika z faktu bycia rodziną w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pokoje w mieszkaniu powinny być 1-osobowe.
35. Mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane nie mogą być zlokalizowane na nieruchomości, na której znajduje się placówka opieki instytucjonalnej, rozumiana zgodnie z definicją zawartą w wykazie pojęć.
36. W przypadku nieruchomości, w której znajduje się do 8 lokali włącznie, mieszkania treningowe lub wspomagane mogą stanowić 50% lokali. W nieruchomości o większej liczbie lokali, maksymalna liczba takich mieszkań wynosi 4 i 25% nadwyżki liczby lokali powyżej 4. W przypadku mieszkań, w których przebywa jedna osoba, mieszkania te mogą stanowić 100% lokali w przypadku nieruchomości, w której znajduje się do 8 lokali włącznie, a w przypadku większych nieruchomości — odpowiednio 25% nadwyżki liczby lokali powyżej 8.
37. W przypadku mieszkań treningowych i wspomaganych, jest stosowany standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o

pomocy społecznej i aktów wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy, chyba że wytyczne stanowią inaczej.

38. Wsparcie w ramach projektu nie spowoduje:

- a) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług w formie mieszkań treningowych lub wspomaganych przez beneficjenta oraz
- b) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie.

Warunki te nie dotyczą kontynuacji wsparcia realizowanego ze środków EFS+

39. Finansowanie usług zdrowotnych jest możliwe w zakresie działań o charakterze diagnostycznym lub profilaktycznym, zaś finansowanie leczenia jest możliwe wyłącznie w ramach opieki długoterminowej, jako wsparcie towarzyszące.

40. W przypadku stosowania instrumentów i usług rynku pracy analogicznych jak wskazane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, są one realizowane w sposób i na zasadach określonych w tej ustawie i odpowiednich aktach wykonawczych do ustawy.

41. Wnioskodawca i Partnerzy mają obowiązek informować uczestników / uczestniczki swoich projektów na temat realizowanych projektów z obszaru włączenia społecznego, w celu umożliwienia im skorzystania z dalszego wsparcia.

42. Zasady określające reguły realizacji projektu, prawa i obowiązki Beneficjenta, informacje na temat sposobu finansowania projektu, przekazywania środków finansowych oraz rozliczenia poniesionych wydatków zostały zawarte w Zasadach realizacji projektów, dla których Beneficjentem jest Województwo Małopolskie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, których wzór stanowi Załącznik nr 1 do Załącznika nr 4 Regulaminu.

1.3. Kryteria wyboru projektu

Przyjęte Uchwałą nr 71/23 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Działania 6.23 Włączenie społeczne – projekty Województwa Małopolskiego, Typ A wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych, Załącznik nr 5 do Regulaminu.

<https://fundusze.malopolska.pl/kryteria>

1.4. Wskaźniki i monitorowanie postępu rzeczowego

1) Dla naboru określone zostały wskaźniki, które muszą Państwo podać we wniosku:

- a) **Wskaźnik produktu obligatoryjny:**

- **Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie (osoby),**

Wnioskodawca jest zobligowany do wyboru wskaźnika adekwatnie dla planowanych założeń projektowych. Wartość wskaźnika produktu powinna być zgodna z celem projektu i grupą docelową objętą wsparciem w ramach projektu, a tym samym jego wartość docelowa nie może przyjmować wartości „0”. Wskaźnik ten jest monitorowany i weryfikowany na etapie realizacji projektu.

Dodatkowo we wniosku należy ująć obligatoryjnie następujące wskaźniki produktu (wskaźniki informacyjne):

- **Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej (osoby),**
- **Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych uprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (sztuki),**
- **Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (sztuki),**
- **Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (osoby),**
- **Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie (osoby),**
- **Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie (osoby),**
- **Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie (osoby),**
- **Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie (osoby),**
- **Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym (podmioty).**

Wnioskodawca zobligowany jest do monitorowania w/w wskaźników na etapie wdrażania projektu, a wartość docelowa wskaźników informacyjnych może być określona na poziomie „0”. Wykonanie wskaźników informacyjnych w projekcie nie stanowi przedmiotu rozliczenia z Beneficjentem.

Wskaźniki wybierają Państwo z listy rozwijanej, która wyświetla się w polu F.2 wniosku – „obowiązkowe produktu”.

b) Wskaźnik rezultatu obligatoryjny:

- **Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług (podmioty),**

Wnioskodawca jest zobligowany do wyboru wskaźnika adekwatnie dla planowanych założeń projektowych. Wartość wskaźnika rezultatu powinna być zgodna z celem projektu i grupą docelową objętą wsparciem w ramach projektu, a tym samym jego wartość docelowa nie może przyjmować wartości „0”. Wskaźnik ten jest monitorowany i weryfikowany na etapie realizacji projektu.

Dodatkowo we wniosku należy ująć obligatoryjnie następujące wskaźniki rezultatu (wskaźniki informacyjne):

- **Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej (sztuki),**
- **Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (osoby),**
- **Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu (sztuki).**

Wnioskodawca jest zobligowany do wyboru wszystkich adekwatnych wskaźników dla planowanych założeń projektowych. Wartości wskaźników rezultatu powinny być zgodne z celami projektu i grupą docelową objętą wsparciem w ramach projektu, a tym samym ich wartości docelowe nie mogą przyjmować wartości „0”. Wskaźniki te są monitorowane i weryfikowane na etapie realizacji projektu.

Wskaźniki wybierają Państwo z listy rozwijanej, która wyświetla się w polu F.3 wniosku – „obowiązkowe rezultatu”.

c) Wskaźniki dodatkowe produktu i rezultatu (lista rozwijalna w polu F.4 i F.5 wniosku) – nie dotyczy,

d) Wskaźniki własne produktu i rezultatu - wskaźniki, które wprowadzają Państwo ręcznie do pola F.6 i F.7 wniosku i obejmują:

- wskaźniki własne produktu lub rezultatu – określane przez Państwa w sytuacji, gdy wskazane wyżej wskaźniki nie dają możliwości pełnego monitorowania zakresu i efektów wsparcia w projekcie,

2) Dodatkowo w FEM 2021-2027 monitorowane są wskaźniki rezultatu długoterminowego, które odnotowują efekty uzyskane przez uczestników/uczestniczki projektów po upływie pewnego czasu po opuszczeniu przez nich projektu (co najmniej 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia). Wskaźniki rezultatu długoterminowego wykazywane są na podstawie badań ewaluacyjnych/analiz realizowanych na reprezentatywnej próbie uczestników / uczestniczek projektu lub na podstawie danych administracyjnych (dane pochodzące ze źródeł spoza sektora statystyki publicznej) i monitorowane są przez IZ. Zarówno Państwo, jak i uczestnicy/uczestniczki projektów, są zobowiązani/zobowiązane do współpracy z podmiotami realizującymi badania ewaluacyjne. Wnioskodawca, będzie informował uczestników projektu, że mogą być poddawani badaniom ewaluacyjnym.

Jeżeli w projekcie uczestnikami są osoby bezrobotne lub bierne zawodowo, to na poziomie FEM 2021-2027 będzie mierzony wskaźnik rezultatu długoterminowego „Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, 6 miesięcy po opuszczeniu programu”, natomiast w przypadku gdy objęte wsparciem w projekcie będą osoby pracujące, badany będzie wskaźnik rezultatu długoterminowego „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu”.

- 3) IZ nie dopuszcza stosowania wiarygodnych szacunków, o których mowa w Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027, przy wyliczaniu wartości wskaźników, w których definicji wskazano taką ewentualność.
- 4) Szczegółowe informacje dotyczące monitorowania wskaźników zawarte są w Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027 oraz w Załączniku nr 4 do Regulaminu Katalog wskaźników obligatoryjnych.
- 5) Złożenie wniosku o dofinansowanie projektu, oznacza wyrażenie zgody na udostępnienie wniosku oraz danych, w tym danych teleadresowych innym instytucjom oraz ekspertom dokonującym ewaluacji i oceny oraz na udział w badaniach ewaluacyjnych FEM 2021-2027.